

BÁO CÁO

Công tác quản lý, giúp đỡ, phòng ngừa người bị bệnh tâm thần gây án trên địa bàn huyện Bình Sơn

(Số liệu từ ngày 15/12/2019 đến ngày 14/3/2023)

Kính gửi: Đoàn kiểm tra, khảo sát.

Thực hiện Kế hoạch số 91/KH-UBND, ngày 26/4/2023 của Chủ tịch UBND tỉnh Quảng Ngãi về kiểm tra, khảo sát thực tế công tác quản lý, giúp đỡ, phòng ngừa người bị bệnh tâm thần gây án trên địa bàn tỉnh Quảng Ngãi; UBND huyện Bình Sơn báo cáo kết quả thực hiện như sau:

I. TÌNH HÌNH CÓ LIÊN QUAN

Hiện nay trên địa bàn huyện có 641 người bị bệnh tâm thần có hồ sơ quản lý, trong đó có khoảng 10 người bị bệnh có khả năng thực hiện hành vi vi phạm pháp luật. Tuy nhiên, công tác quản lý, điều trị đối với người bị bệnh tâm thần trên địa bàn huyện gặp nhiều khó khăn, có lúc có nơi y tế cơ sở không có thuốc để cấp phát cho người bệnh điều trị. Nguyên nhân chủ yếu là do xã hội còn định kiến với người bị bệnh tâm thần, thiếu sự quan tâm, chăm sóc đối với họ; có gia đình còn từ chối cung cấp thông tin hoặc giấu tình trạng của người bệnh dẫn đến nguy cơ tái phát bệnh, tiềm ẩn nhiều nguy hại đối với sức khỏe người bệnh, gia đình và xã hội.

Trong thời gian từ năm 2019 đến nay, trên địa bàn huyện xảy ra 01 vụ cố ý gây thương tích có dấu hiệu giết người⁽¹⁾ làm 01 người bị thương do người tâm thần gây ra. Số vụ việc xâm phạm trật tự xã hội liên quan đến người tâm thần không nhiều nhưng qua công tác quản lý theo dõi, nắm tình hình, nhận thấy biểu hiện của một số trường hợp người bệnh diễn hình trên địa bàn huyện cho thấy tiềm ẩn nguy cơ cao xảy ra việc người tâm thần gây án hoặc có hành vi vi phạm pháp luật. Trước tình hình trên, UBND huyện đã tập trung lãnh đạo, chỉ đạo các ban, ngành, UBND các xã, thị trấn tăng cường công tác phối hợp quản lý, điều trị người bị bệnh tâm thần và công tác phòng ngừa, ngăn chặn người bị bệnh tâm thần phạm tội và vi phạm pháp luật góp phần giữ gìn trật tự an toàn xã hội trên địa bàn huyện.

II. KẾT QUẢ CÔNG TÁC THAM MUÒ, TRIỂN KHAI THỰC HIỆN CÁC VĂN BẢN CHỈ ĐẠO CỦA CHÍNH PHỦ, UBND TỈNH, CÁC BỘ, NGÀNH CÓ LIÊN QUAN

- UBND huyện chỉ đạo các ban, ngành, hội, đoàn thể phối hợp thực hiện có hiệu quả Nghị định số 20/2021/NĐ-CP, ngày 15/3/2021 của Chính phủ quy định về chính sách trợ giúp xã hội đối với đối tượng bảo trợ xã hội; Quyết định

(1) Vụ Cố ý gây thương tích có dấu hiệu giết người, xảy ra ngày 26/05/2022 do Nguyễn Minh Hồng, sinh năm 1993, ở Thuận Phước, xã Bình Thuận, huyện Bình Sơn gây ra.

số 742/QĐ-UBND, ngày 26/5/2021 của Chủ tịch UBND tỉnh về việc ban hành Kế hoạch thực hiện Chương trình trợ giúp xã hội và phục hồi chức năng cho người tâm thần, trẻ tự kỷ và người rối nhiễu tâm trí dựa vào cộng đồng, giai đoạn 2021 – 2025 trên địa bàn tỉnh Quảng Ngãi; Kế hoạch số 88/KH-UBND, ngày 20/7/2020 của UBND tỉnh về tiếp nhận, quản lý, nuôi dưỡng, phục hồi chức năng tại Trung tâm Công tác xã hội tỉnh đối với người bị bệnh tâm thần không đủ điều kiện chăm sóc, quản lý tại gia đình có thể gây nguy hiểm cho cộng đồng; Kế hoạch số 36/KH-UBND, ngày 26/2/2021 của UBND tỉnh về việc tăng cường các biện pháp phòng ngừa tội phạm giết người; Công văn số 2097/UBND-NC ngày 18/4/2018 của Chủ tịch UBND tỉnh về tăng cường công tác phối hợp quản lý, hỗ trợ, giúp đỡ người bị bệnh tâm thần ngoài xã hội; Công văn số 3615-CV/TU ngày 21/5/2019 của Ban Thường vụ tỉnh uỷ về việc tăng cường lãnh đạo, chỉ đạo phòng ngừa, ngăn chặn người bị bệnh tâm thần phạm tội và vi phạm pháp luật; Công văn số 5021/UBND-NC ngày 10/9/2019 của Chủ tịch UBND tỉnh Quảng Ngãi về việc phòng ngừa, ngăn chặn người bị bệnh tâm thần phạm tội và vi phạm pháp luật.

Huyện ủy Bình Sơn ban hành Công văn số 2445-CV/HU, ngày 19/6/2019 về việc tăng cường lãnh đạo, chỉ đạo phòng ngừa, ngăn chặn người bị tâm thần phạm tội và vi phạm pháp luật; Công văn 2539/UBND-VX ngày 04/10/2019 của UBND huyện về việc tăng cường lãnh đạo, chỉ đạo phòng ngừa, ngăn chặn người bị tâm thần phạm tội và vi phạm pháp luật; Công văn 303/UBND-VX ngày 08/02/2021 của UBND huyện về việc chỉ đạo rà soát đối tượng người tâm thần, trẻ em tự kỷ, người rối nhiễu tâm trí tại địa phương; Quyết định số 125/QĐ-UBND ngày 26/01/2022 của UBND huyện phê duyệt Kế hoạch thực hiện Chương trình trợ giúp người khuyết tật giai đoạn 2021-2030 trên địa bàn huyện Bình Sơn, Công văn 461/UBND ngày 02/3/2022 của UBND huyện về việc tăng cường thực hiện xác định mức độ khuyết tật và cấp giấy xác nhận mức độ khuyết tật trên địa bàn huyện.

III. KẾT QUẢ CÁC MẶT CÔNG TÁC

1. Đối với lĩnh vực bảo đảm an ninh, trật tự

- Chỉ đạo các cơ quan, ban, ngành liên quan tổ chức tuyên truyền, vận động người thân, gia đình và cộng đồng trong việc quản lý, chăm sóc người bị bệnh tâm thần, không để người bị bệnh tâm thần tiếp xúc với những công cụ có khả năng sát thương; tuyên truyền cho người thân của người bị bệnh tâm thần hiểu biết về tác hại của rượu, bia và các chất kích thích khác đối với người bị bệnh tâm thần, hướng dẫn biện pháp phòng ngừa, ngăn chặn không cho người mắc bệnh tiếp xúc hay sử dụng các chất kích thích; đồng thời, tạo điều kiện sống, sinh hoạt, tiếp tục điều trị đối với người bệnh đã được điều trị và tái hòa nhập cộng đồng, tránh phân biệt đối xử với người bị bệnh tâm thần.

- Chỉ đạo lực lượng Công an phối hợp với lực lượng Y tế và các ban ngành, hội, đoàn thể trên địa bàn huyện chủ động trong công tác rà soát, lên danh sách người bị bệnh tâm thần và có biểu hiện bị bệnh tâm thần để hỗ trợ, điều trị kịp thời, nhằm kiểm soát các biểu hiện phát bệnh. Trong đó, lực lượng Công an tập trung chú trọng người bị bệnh tâm thần đã có hành vi vi phạm pháp

luật để đưa vào diện quản lý phòng ngừa nghiệp vụ, chủ động phát hiện ngăn chặn các vụ việc liên quan an ninh, trật tự do người bị bệnh tâm thần gây ra; tổ chức điều tra, xử lý các vụ án do người bị bệnh tâm thần gây ra theo đúng quy định của pháp luật.

- Trong 04 năm qua, các cơ quan, đơn vị đã phối hợp tổ chức 38 lượt tuyên truyền, phổ biến cho Nhân dân các chuyên mục tuyên truyền về chính sách trợ giúp xã hội đối với đối tượng bảo trợ xã hội và công tác quản lý, giúp đỡ, phòng ngừa người bị bệnh tâm thần gây án trên địa bàn huyện tại UBND các xã, thị trấn, trường học, có trên 6.000 lượt người tham dự; đồng thời tuyên truyền cho người thân người bị bệnh tâm thần và có biểu hiện bị bệnh tâm thần để có biện pháp quản lý, hỗ trợ và điều trị nhằm phòng ngừa người bị bệnh tâm thần thực hiện hành vi vi phạm pháp luật.

- Vận động, hỗ trợ gia đình có người bị bệnh tâm thần hoặc có biểu hiện bị bệnh tâm thần, tự nguyện đưa người thân đi khám và điều trị kịp thời, theo đúng phác đồ điều trị tại cơ sở y tế chuyên môn. Trong năm 2022, lực lượng Công an đã phối hợp, hỗ trợ gia đình đưa 01 người bị bệnh tâm thần (xã Bình Trị) có biểu hiện vi phạm pháp luật đi điều trị tại bệnh viện tâm thần theo quy định.

- Lực lượng Công an tăng cường công tác quản lý người bị bệnh tâm thần có hành vi vi phạm pháp luật, thường xuyên liên lạc với gia đình người bệnh để nắm tình hình phát bệnh của người bệnh để có biện pháp phòng ngừa họ tiếp tục có hành vi phạm tội và vi phạm pháp luật.

- Chỉ đạo lực lượng Công an chủ động phối hợp với các bên liên quan có giải pháp nắm tình hình, phối hợp hỗ trợ người bệnh. Công an xã, thị trấn thường xuyên liên lạc với gia đình, người dân gần tại nơi cư trú của người bệnh để nắm biểu hiện bệnh hiện hành, kịp thời đề xuất với UBND xã, thị trấn tổ chức cuộc họp, trao đổi, thống nhất ý kiến của các bên liên quan, có sự tham dự và thống nhất của gia đình người bệnh trong việc đưa người bệnh đi đến các cơ sở y tế chuyên môn để điều trị, trong đó lực lượng Công an sẵn sàng phối hợp, hỗ trợ về lực lượng, phương tiện.

2. Đối với lĩnh vực Lao động – Thương binh và Xã hội

2.1. Công tác đề nghị tiếp nhận, quản lý, chăm sóc, nuôi dưỡng phục hồi chức năng cho người bị tâm thần tại cơ sở trợ giúp xã hội theo quy định của Pháp luật

- Hiện nay trên địa bàn huyện Bình Sơn có 11.876 đối tượng đang hưởng trợ cấp bảo trợ xã hội, trong đó có: Khoảng 900 đối tượng khuyết tật dạng tật thần kinh, tâm thần, trong số đó khoảng trên 100 đối tượng khuyết tật đặc biệt nặng, gần 800 đối tượng khuyết tật nặng đang hưởng trợ cấp xã hội hàng tháng tại cộng đồng.

- Để đảm bảo quyền lợi, đồng thời làm tốt công tác quản lý, chăm sóc, giúp đỡ người bị tâm thần trên địa bàn huyện:

- UBND huyện đã chỉ đạo Phòng Lao động – Thương binh và Xã hội chủ

động tham mưu UBND huyện ban hành Công văn chỉ đạo UBND các xã, thị trấn rà soát, nắm danh sách các trường hợp mắc bệnh tâm thần tại địa phương để hoặc đề xuất, hướng dẫn thực hiện chính sách trợ giúp xã hội nếu đủ điều kiện.

2.2. Công tác phối hợp hỗ trợ, giúp đỡ người bị bệnh tâm thần không đủ điều kiện, chăm sóc, quản lý tại gia đình có thể gây nguy hiểm cho cộng đồng

- Đối với các trường hợp đặc biệt, Phòng Lao động, Thương binh và Xã hội hướng dẫn, phối hợp với địa phương đưa người bệnh vào điều trị tại Bệnh viện tâm thần để điều trị bệnh hoặc lập hồ sơ đề nghị đưa người tâm thần vào Trung tâm công tác xã hội tỉnh Quảng Ngãi để được chăm sóc, nuôi dưỡng, phục hồi chức năng, phòng ngừa gây nguy hiểm cho cộng đồng, có điều kiện sớm hòa nhập cộng đồng. Hiện tại huyện Bình Sơn có 08 đối tượng khuyết tật là người tâm thần đang được chăm sóc, nuôi dưỡng, phục hồi chức năng tại Trung tâm Công tác xã hội tỉnh Quảng Ngãi.

- Hàng năm, cử công chức chuyên môn tham gia tập huấn về chuyên môn nghiệp vụ do cấp trên tổ chức; phối hợp với các xã, thị trấn chuẩn bị các điều kiện cần thiết để Sở Lao động – Thương binh và Xã hội tổ chức tập huấn cho những người thường xuyên gần gũi, tiếp xúc với người bệnh (người chăm sóc người khuyết tật) kỹ năng quản lý, chăm sóc, phòng ngừa những tình huống nguy hiểm;

- Luôn quan tâm, giúp đỡ các hộ gia đình có người tâm thần chữa bệnh hoặc đề nghị những người tâm thần có nguy cơ gây nguy hiểm cho cộng đồng đưa vào Trung tâm để được chăm sóc nuôi dưỡng, tạo điều kiện để họ sớm hòa nhập cộng đồng.

- Đối với các gia đình có người thân mắc bệnh tâm thần: Các gia đình khi thấy người thân có dấu hiệu phát bệnh tâm thần hoặc đã bị bệnh và tái phát bệnh; Thường xuyên quan tâm, theo dõi hành vi, cử chỉ, biểu hiện của người tâm thần, kịp thời phát hiện dấu hiệu bất thường để ngăn chặn hành vi tiêu cực, tránh những hậu quả đáng tiếc có thể xảy ra.

2.3. Công tác kiểm tra, giám sát việc thực hiện các chính sách trợ giúp xã hội cho người bị bệnh tâm thần theo quy định của pháp luật

- Thực hiện Nghị định số 20/2021/NĐ-CP ngày 15/3/2021 của Chính phủ quy định chính sách trợ giúp xã hội đối với đối tượng bảo trợ xã hội và các văn bản liên quan đến người khuyết tật, Phòng Lao động – Thương binh và Xã hội đã thẩm định hồ sơ do UBND các xã, đề nghị, trình UBND huyện ký quyết định cho gần 900 đối tượng là người khuyết tật dạng tật thần kinh tâm thần, trong đó trên 100 người khuyết tật mức độ đặc biệt nặng, gần 800 khuyết tật nặng đang hưởng trợ cấp hàng tháng tại cộng đồng.

3. Đối với lĩnh vực y tế

3.1. Công tác quản lý, cấp phát thuốc điều trị

- Việc quản lý, sử dụng thuốc tâm thần được thực hiện tốt, dự trữ, nhận, cấp phát, báo cáo quyết toán thuốc của các đơn vị hầu hết đúng thời gian qui

định, bệnh nhân được cấp phát thuốc đầy đủ. Phần lớn các trạm Y tế xã, thị trấn thực hiện tốt việc quản lý, sử dụng thuốc.

- Số bệnh nhân hiện đang quản lý: (637/641 bệnh nhân theo chỉ tiêu giao của Sở Y tế năm 2023), trong đó: tâm thần phân liệt: 305; động kinh: 304 và tâm thần khác: 28.

3.2. Tình hình bệnh nhân sử dụng thuốc, kết quả điều trị và PHCN:

- **Sử dụng thuốc:** Chia ra như sau

- + Đều: 379/637 chiếm tỷ lệ 59,4 %
- + Không đều: 21/637 chiếm tỷ lệ 3,3 %
- + Bỏ trị: 237/ 637 chiếm tỷ lệ 24,05%

- **Kết quả điều trị:**

- + Ổn định: 549/637 chiếm tỷ lệ 86,1%
- + Gây rối: 05/637 chiếm tỷ lệ 0,8 %
- + Gây nguy hại: Không.
- + Mẫn tính sa sút: 13/637 chiếm tỷ lệ 2,05%

- **Kết quả PHCN:**

- + Vệ sinh cá nhân: 566/637 chiếm tỷ lệ 88,9 %
- + Tâm lý xã hội: 449/637 chiếm tỷ lệ 71 %
- + Công việc: 429/637 chiếm tỷ lệ 67,3%

3.3. Công tác quản lý

- Số xã, thị trấn thực hiện công tác chăm sóc sức khỏe tâm thần cộng đồng: Hiện có 22 xã, thị trấn triển khai Chương trình mục tiêu bảo vệ sức khỏe tâm thần cộng đồng. Tại UBND các xã, thị trấn có Ban Chỉ đạo công tác chăm sóc sức khỏe tâm thần cộng đồng do Lãnh đạo UBND xã làm Trưởng ban và Trưởng trạm Y tế làm Phó trưởng ban cùng thành viên là các bộ phận có liên quan.

- Công tác quản lý bệnh nhân ở các xã, thị trấn khá chặt chẽ, công tác khám bệnh, cấp thuốc kịp thời đầy đủ cho bệnh nhân.

- Thực hiện thay đổi phác đồ điều trị, điều chỉnh liều lượng thuốc sử dụng cho bệnh nhân khi bệnh tái diễn.

- Danh sách quản lý bệnh nhân tâm thần được cập nhật đầy đủ mã bệnh theo ICD 10 (Hướng dẫn sử dụng bảng phân loại, thống kê quốc tế về bệnh tật và các vấn đề sức khỏe có liên quan của WHO).

- Phối hợp tốt trong việc lập danh sách đề nghị cấp có thẩm quyền điều trị, khám chữa bệnh đối với người tâm thần.

4. Đối với lĩnh vực kinh phí, tài chính

Hàng năm trên cơ sở báo cáo nhu cầu thực hiện các chính sách bảo trợ xã

hội (trong đó có đối tượng tâm thần) của Phòng Lao động, Thương binh và xã hội huyện. Phòng Tài chính – Kế hoạch tổng hợp, tham mưu đề xuất UBND huyện báo cáo nhu cầu trợ giúp các đối tượng bảo trợ xã hội lên cấp trên và báo cáo tổng hợp chung vào Dự toán ngân sách. Sau khi được cấp trên giao dự toán, Phòng Tài chính – Kế hoạch tham mưu cho UBND huyện giao dự toán kinh phí đảm bảo xã hội cho phòng Lao động, Thương binh và xã hội huyện thực hiện chi trả cho các đối tượng và đến hết niên độ ngân sách, Phòng Lao động, Thương binh và xã hội huyện quyết toán đối tượng và kinh phí chi trả cho các đối tượng, Phòng Tài chính - Kế hoạch tổng hợp và tham mưu UBND huyện báo cáo quyết toán chung ngân sách nhà nước và Hội đồng nhân dân huyện và cấp trên theo quy định.

IV. KHÓ KHĂN, VƯỚNG MẮC

1. Ưu điểm

Công tác quản lý, điều trị đối với người bị bệnh tâm thần trên địa bàn huyện đã có sự chuyển biến tích cực, đã huy động được sức mạnh tổng hợp của cả hệ thống chính trị trong thực hiện công tác quản lý, điều trị đối với người bị bệnh tâm thần trên địa bàn huyện; nhận thức về vai trò, trách nhiệm của các ban, ngành, hội, đoàn thể và chính quyền địa phương trong công tác quản lý, điều trị đối với người bị bệnh tâm thần; nâng cao tinh thần trách nhiệm của người thân người bị bệnh tâm thần và có biểu hiện bị bệnh tâm thần để có biện pháp quản lý, hỗ trợ và điều trị nhằm phòng ngừa người bị bệnh tâm thần thực hiện hành vi vi phạm pháp luật.

2. Khó khăn, vướng mắc

- Số bệnh nhân bỏ thuốc chiếm 24% điều này dẫn tới tỉ lệ tái phát bệnh và nguy cơ gây nguy hại cho cộng đồng rất lớn. Trong thời gian qua, tỉ lệ bệnh nhân bỏ thuốc bệnh tái diễn lặp lại phải nhập viện điều trị nội trú. Điều này ảnh hưởng đến hiệu quả và chất lượng của công tác chăm sóc sức khỏe tâm thần cộng đồng.

- Cơ sở vật chất, phương tiện kỹ thuật phục vụ công tác điều trị đối với người bị bệnh tâm thần còn nhiều hạn chế.

- Đối tượng là người bị bệnh tâm thần và có biểu hiện bị bệnh tâm thần thực hiện hành vi vi phạm pháp luật một cách bộc phát gây khó khăn cho công tác phòng ngừa, ngăn chặn.

- Thiếu kinh phí hỗ trợ cho công tác viên chăm sóc sức khỏe tâm thần tại cơ sở. Một số bệnh nhân tâm thần phân liệt không có gia đình, người thân nên khó khăn cho việc tổ chức, quản lý chương trình (bệnh nhân không tự phục vụ bản thân trong việc sử dụng thuốc hàng ngày).

- Một số người bệnh tâm thần sau khi được đưa đi các cơ sở y tế có chuyên môn để điều trị, sau thời gian điều trị trở về địa phương thì tái phát bệnh. Nguyên nhân phần lớn là gia đình người bệnh điều kiện còn khó khăn, không có khả năng chi trả chi phí để tiếp tục điều trị.

V. KIẾN NGHỊ, ĐỀ XUẤT

- Ban hành cơ chế từng bước củng cố mạng lưới chăm sóc sức khỏe tâm thần tại tuyến xã, thị trấn quản lý bệnh nhân tâm thần, động kinh khám và cấp thuốc điều trị ngoại trú, tuyên truyền vận động bệnh nhân bỏ thuốc đi nhận thuốc đầy đủ.

- Củng cố, nâng cao năng lực công tác chuyên môn và công tác dược tại cơ sở khi có sự thay đổi chuyên trách đến tại Bệnh viện Tâm thần tỉnh để tập huấn và lớp nâng cao kiến thức, kỹ năng nghiệp vụ chuyên khoa tâm thần cho mạng lưới chuyên khoa do Bệnh viện tâm thần Trung ương II giảng dạy.

- Duy trì đầy đủ nguồn cấp phát thuốc điều trị cho bệnh nhân tâm thần.

- Hỗ trợ nguồn kinh phí cấp cho cộng tác viên để thực hiện nhiệm vụ, đặc biệt là kinh phí hỗ trợ điều trị cho bệnh nhân tâm thần.

- Các đối tượng hưởng trợ cấp bảo trợ xã hội người bị bệnh thần kinh, tâm thần trên địa bàn huyện còn nhiều khó khăn cả về vật chất lẫn tinh thần, nhiều đối tượng thuộc diện hộ nghèo, cận nghèo; bản thân đối tượng tâm thần sống chủ yếu dựa vào người thân, gia đình, họ hàng và trợ cấp xã hội hàng tháng. Vì vậy đề nghị UBND tỉnh ban hành cơ chế nâng mức trợ cấp xã hội cho đối tượng này.

Trên đây là báo cáo công tác quản lý, giúp đỡ, phòng ngừa người bị bệnh tâm thần gây án trên địa bàn huyện. UBND huyện Bình Sơn kính báo cáo./.

Nơi nhận:

- Như trên;
- CT, PCT UBND huyện;
- Công an huyện;
- Các Phòng: Lao động- Thương binh và Xã hội; Y tế; Tài chính - Kế hoạch;
- UBND các xã, thị trấn;
- Lưu VT.

CHỦ TỊCH

Nguyễn Tường Duy